

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

پیرۆزگا چی ده لیت دهرباره ی دانایی؟ — به ژيانکردنی ئه وه • نامیلکه ی پیرۆز KJV به ژماره کانی سترانگ

ژیانی پیکردنی • پیره وه له گه ل خودا — خشین، پویشتن، پاکردن، ته واوکردن
دانایی — فهرزی بنه رته ی پیرۆز

وشه ی سه ره تا

دانایی پيش ئه وه ی بپته تاج، پویشتنیکه. مندا ل له یه ک پوژدا ناروات: یه که م جار خه ریکه، و ده گریته بو ئه وه ی ناتوانیت پیی بگات؛ پاشان فیری پویشتن ده گریته، هه نگاو به هه نگاو؛ پاشان به ته نها راده کات؛ پاشان گه وره ده بیت، و راده کات. ئه وه که سه ی باش راده کات، پاکردنیک راده کات، و پاکردنه که کو تاییه کی هه یه، و له کو تاییدا خه لاییک هه یه. دانایی له پویشتن له گه ل خودا وایه. وشه عیبرییه که *chokmah* (H2451، دانایی) یه — شاره زایی و هه ستیارییه بو ریگا؛ و هاوړییه که ی *biynah* (H998، تیگه پشتن) یه، چونکه هه ردووکیان هه میسه پیکه وه دین: دانای

سی پرسیار که ئه م لیکو لینه وه یه وه لامیان ده داته وه:

1. دانایی له کوئ ده دوزرته وه، و مرو ف سه ره تا چو ن پیی ده گات؟
2. که سیک ده بیت دانایی، که به ده ستی هی نا، چی له گه ل بکات، و چو ن پوژ به پوژ ده خرته کار؟
3. پشپهرکی چو ن کو تای دیته — دانایی خودا کییه، و چ وشه یه که هه تا هه تایه ده می نته وه؟

وشه سه ره کییه کانی یو نانی

“دانایی” — **G4678 sophia** — دانایی، به رز یان نزم، دنیایی یان پوخی مه سیح، هیزی خودا و دانایی خودا

“دانا” — **G4680 sophos** — شاره زا، لاهیژ وا بژین به وریایی، نه که وه ک گیه کان، به لکو وه ک دانایان

“دانا” — **G5429 phronimos** — بیرکه رانه، وریا، دانا له به رته وه به وریایی وه ک مار بن

“به فراوانی” — **G574 haplos** — به دلفراوانی، به به خشنده خودا به دلفراوانی به هه موو مرو فه کان ده به خشیته

“سه رزه نشته کردن” — **G3679 oneidizo** — سه رزه نشته کردن، گالته کردن، ل یدان به قسه و که مو کو پی نابیندریته

“پارانه‌وه” — **G1805 exagorazo** — به‌کرینه‌وه، کړېنه‌وه

کانه‌که بکړنه‌وه، چونکه رڼوان خراپن

“گفتوگو” — **G391 anastrophe** — گفتوگو، هه‌لسوکه‌وت

با رڼفتارنیکي چاک کرداره‌کانی خوئی نیشان بدات

“مندال” — **G1025 brephos** — کۆرپه، مندال، ساوا

له مندالیییه‌وه نووسینه پیرۆزه‌کانت دهناسیت

“دانا” — **G4679 sophizo** — بۆ دانا کردن

ده‌توانیت تۆ دانا بکات بۆ رزگاری

“بیزیان” — **G185 akeraios** — ساده، پاک، بیگه‌رد

بن زیان وهک کۆتر

(بیروکه که‌سییه‌کانم — سه‌رنج بده چۆن وشه‌که دروستکراوه. سترۆنگ ده‌ئیت سوڤیا (G4678, دانایی) ده‌گاته سه‌رووتر یان خوارووتر، دنیا‌یی یان پۆچی — یه‌ک

وشه، دوو رڼکا. یاقوب لیکیان جیا ده‌کاته‌وه: دانایی هه‌یه که له سه‌ره‌وه‌یه، و دانایی هه‌یه که زه‌مینیه. په‌زدانی‌ش وشه‌یه‌کی سټیه‌می هه‌یه بۆ نه‌وانه‌ی ده‌بیرت،

فرۆنیمۆس (G5429, دانا) — سترۆنگ ده‌ئیت بیرمه‌ند، وریا — داناییه‌کی وریایانه وهک مه‌ر له‌تیو گورگدا. نه‌م لیکولینه‌وه‌یه هه‌ر سیانیان ده‌گرته‌وه.)

وشه‌کیلییه‌کانی عیبری

“دانایی” — **H2451 chokmah** — شاره‌زایی، لیه‌تاه‌وویی، تیگه‌یشتن

نرسی یه‌زدان سه‌ره‌تای دانایی یه

“تیگه‌یشتن” — **H998 biynah** — تیگه‌یشتن، زانیاری، مانا

له‌گه‌ل هه‌موو ده‌ستکه‌وته‌کانت تیگه‌یشتن به‌ده‌سته‌یه‌یه

“ترس” — **H3374 yirah** — ترس، رڼلینان

نرسی خودان، نه‌وه داناییه

“دانا” — **H2450 chakam** — زیره‌ک، شاره‌زا

پیاوی دانا به‌هیزه

“تیگه‌یشتن” — **H995 biyn** — بۆ تیگه‌یشتن، بۆ جیاکردنه‌وه

نیگه‌یت له‌ نرسی یه‌زدان

“ده‌سته‌پیک” — **H7225 reshiyth** — سه‌ره‌تا، یه‌که‌م، سه‌رکرده

نرسی یه‌زدان سه‌ره‌تای زانیاریه

“ده‌سته‌پیک” — **H8462 techillah** — سه‌ره‌تایه‌ک، ده‌سته‌پیکردنیک

نرسی یه‌زدان سه‌ره‌تای دانایی یه

“تیگه‌یشتن” — **H8394 tebuwnah** — تیگه‌یشتن، هۆکار، شاره‌زایی

نه‌و که‌سه‌ی تیگه‌یشتن به‌ده‌سته‌یه‌یه‌یت

“به‌ده‌سته‌یه‌یه‌یت” — **H6329 puwq** — وه‌رگرتن، به‌ده‌سته‌یه‌یه‌یت، به‌ده‌سته‌یه‌یه‌یت

له‌ لایه‌ن یه‌زدانه‌وه په‌زامه‌ندی وه‌رده‌گریت

“وه‌رگرتن” — **H7069 qanah** — به‌ده‌سته‌یه‌یه‌یت، خاوه‌نداریتی کردن، کړین

بیرمه‌ندی به‌ده‌سته‌یه‌یه‌یت، تیگه‌یشتن به‌ده‌سته‌یه‌یه‌یت

(بیروکه‌ی من — هه‌موو رڼکایه‌ک به‌ نرمنی ده‌ست پیده‌کات. کۆرپه‌یه‌ک به‌ چۆکدا ده‌رویت، و دريژ ده‌کاته‌وه، و بۆ نه‌وه‌ی نییه‌تی ده‌گری؛ و که‌س به‌ دانایی نه‌واو

له‌دایک نابیت. پتوپسته یه‌که‌م جار به‌دۆزیتنه‌وه؛ و نه‌م شایه‌تانه‌ پيشان ده‌دن له‌کوی، و چۆن. نه‌یوب پرسیاره‌که بۆ هه‌موو سه‌کویه‌که ده‌کات: دانایی له‌کوی

ده‌دۆزیتنه‌وه؟ و وه‌لامه‌که دوور نییه: له‌ خوادا داوا‌ی بکه، بۆ هاوار بکه، وه‌ک زیو بگه‌رپ بۆی — و له‌ ترسی یه‌زدانه‌وه ده‌ست پیکه. به‌ نرمنی ده‌ست پیکه، و

به‌رده‌رگای هه‌ردووکیانه‌وه پاده‌وه‌سته‌یت: ترسی یه‌زدان سه‌ره‌تایه. بن ترسی خودا، هیچ دۆزینه‌وه‌یه‌کی دانایی نییه.)

۱. خه‌ریک‌بووه‌وه — چۆن بیدۆزینه‌وه

(بیروکه‌کانی من — هه‌موو رڼکایه‌ک به‌ نرمنی ده‌ست پیده‌کات. کۆرپه‌یه‌ک به‌ چۆکدا ده‌رویت، و دريژ ده‌کاته‌وه، و بۆ نه‌وه‌ی نییه‌تی ده‌گری؛ و که‌س به‌ دانایی نه‌واو

له‌دایک نابیت. پتوپسته یه‌که‌م جار به‌دۆزیتنه‌وه؛ و نه‌م شایه‌تانه‌ پيشان ده‌دن له‌کوی، و چۆن. نه‌یوب پرسیاره‌که بۆ هه‌موو سه‌کویه‌که ده‌کات: دانایی له‌کوی

ده‌دۆزیتنه‌وه؟ و وه‌لامه‌که دوور نییه: له‌ خوادا داوا‌ی بکه، بۆ هاوار بکه، وه‌ک زیو بگه‌رپ بۆی — و له‌ ترسی یه‌زدانه‌وه ده‌ست پیکه. به‌ نرمنی ده‌ست پیکه، و

ده‌ست پیکه.)

A. نه‌یوب 28:12 به‌لام دانایی له‌کوی ده‌دۆزیتنه‌وه و تیگه‌یشتن له‌کوی نیشته‌جییه؟ [H998 biynah] [H4672 matsa]

[H2451 chokmah]

دانایی له کوئ ددۆزیتتهوه؟ + جیی تیگه‌یشتن له کوئییه؟

B. یاقوب 1:5 ئەگەر یه‌کیکتان له دانایی که‌موکوپى هه‌یه، با داوا له‌خودا بکات، که به‌دلفراوانی به‌هه‌مووان ده‌به‌خشیت و گله‌بیش ناکات، پێشی ده‌به‌خشریت. [■ G3007 leipo] [■ G4678 sophia] [■ G154 aiteo] [■ G574 haplos] [■ G3679 oneidizo]

ئەگەر یه‌کیکتان دانایی نه‌بیت → له‌خودا بپارێتتهوه + پێی دهریت.

(بیرۆکه‌کانی من — ئەمه به‌شه‌ته‌واوی منداڵه‌که‌یه: ئەو پێو‌یستیه‌کی هه‌یه، و داوا ده‌کات. سترۆنگ ده‌لێت haplos (G574, به‌فراوانی) واتای به‌به‌خشنده‌یی ده‌گه‌یه‌نیت؛ و oneidizo (G3679, پخه‌گرتن) واتای شه‌رکردن، گالته‌کردن ده‌گه‌یه‌نیت. خودا به‌هه‌موو خه‌لکی به‌به‌خشنده‌یی ده‌به‌خشیت، و ئەوه‌ی داوا ده‌کات شه‌ری لی نه‌ده‌کات. یه‌که‌م هه‌نگاوی دانایی ئەوه‌ نییه‌ که‌ دانا بیت؛ داوا کردنه.)

C. په‌نده‌کانی سلیمان 2:3 ئەگەر بانگی په‌ی‌بردن بکه‌یت و ده‌نگ بۆ تیگه‌یشتن هه‌ل‌ب‌ریت، [■ H7121 qara] [■ H998 biynah]

ئەگەر بۆ زانیاری بانگت هه‌ل‌ب‌ری + ده‌نگت بۆ تیگه‌یشتن به‌رز بکه‌یتتهوه.

D. په‌نده‌کانی سلیمان 2:4 ئەگەر وه‌ک زیو داوات کرد و وه‌ک خشلی شار‌دراوه به‌دوا‌یدا گه‌را‌یت، [■ H4301 matmown] [■ H1245 baqash]

وه‌ک زیو داوا‌ی بکه‌ + وه‌ک خشلی شار‌دراوه به‌دوا‌یدا بگه‌رێ.

E. په‌نده‌کانی سلیمان 2:5 ئەوسا له‌ واتای له‌خواترسی ده‌گه‌یت و ناسینی خودا ده‌دۆزیتتهوه، [■ H4672 matsa] [■ H1847 daath] [■ H995 biyn] [■ H3374 yirah]

ئەوسا له‌ ترسی یه‌زدان تیده‌گه‌یت + زانیاری خودا ده‌دۆزیتتهوه.

(بیرۆکه‌کانی من — سه‌رنج بده‌ به‌ گریان‌ه‌که: ئەوه ده‌نگی منداڵه‌که‌ — گریان ده‌کەیت، ده‌نگت به‌رز ده‌کەیتتهوه. سه‌رنج بده‌ به‌ پاشان‌ه‌که: بگه‌ری، بکه‌ری، بکۆله‌رهوه — پاشان ده‌ی‌دۆزیتتهوه. ئەوه‌ی دۆزراوه‌ته‌وه زیو نییه؛ زانیینی خودی خودایه. کۆلانه‌وه ئەرکی تۆیه؛ گه‌نجینه‌که خودی ئەوه.)

F. په‌نده‌کانی سلیمان 2:6 چونکه یه‌زدان دانایی ده‌به‌خشیت، زانیاری و تیگه‌یشتنیش له‌ ده‌می ئەوه. [■ H2451 chokmah] [■ H5414 nathan]

چونکه یه‌زدان دانایی ده‌به‌خشیت + زانیاری و تیگه‌یشتنیش له‌ ده‌می ئەوه.

(بیرۆکه‌که‌سییه‌کانم — سلیمان له‌گه‌ل یاقوب دا‌بن، و گو‌ی له‌ یه‌ک ده‌نگ بگه‌: یه‌زدان دانایی ده‌به‌خشیت — داوا له‌خودا بکه، و پێت دهریت. په‌یمانی کۆن و نو‌ی یه‌ک ه‌ست ده‌لێن. سه‌یر بکه‌ کو‌یوه‌ دیت: له‌ ده‌می ئەو. دانایی له‌و‌ی ده‌دۆزیتتهوه که‌ خودا قسه‌ ده‌کات — له‌ وه‌سه‌که‌یدا.)

G. په‌نده‌کانی سلیمان 1:7 له‌خواترسی سه‌ره‌تای زانیارییه، به‌لام گێله‌کان سووکایه‌تی به‌ دانایی و ته‌مبیکردن ده‌کەن. [■ H1847 daath] [■ H7225 reshiyth] [■ H3374 yirah]

له‌خواترسی سه‌ره‌تای زانیارییه + به‌لام گێله‌کان سووکایه‌تی به‌ دانایی و ته‌مبیکردن ده‌کەن.

H. په‌نده‌کانی سلیمان 9:10 له‌خواترسی سه‌ره‌تای داناییه، ناسینی خودای پیرۆزیش تیگه‌یشتنه، [■ H998 biynah] [■ H2451 chokmah] [■ H8462 techillah] [■ H3374 yirah]

له‌خواترسی سه‌ره‌تای داناییه + ناسینی خودای پیرۆزیش تیگه‌یشتنه.

(بیرۆکه‌که‌سییه‌کانم — دوو ئایه‌ت هه‌مو‌ی یه‌ک؛ سه‌یر بکه‌ دوو وه‌سه‌ له‌ژێر یه‌ک وه‌سه‌ی ئینگلیزیدا. له‌ په‌نده‌کانی 1:7 سه‌ره‌تا reshiyth (H7225) — سترۆنگ ده‌لێت یه‌که‌م، سه‌ره‌کییه‌که. له‌ په‌نده‌کانی 9:10 سه‌ره‌تا techillah (H8462) — سترۆنگ ده‌لێت ده‌ستپێک، کردنه‌وه‌یه‌ک. له‌خواترسی یه‌زدان هه‌ردووکیانه: ئەو ده‌رکایه‌ی که‌سیک پێیدا ده‌چینه‌ ژووره‌وه، و ئەو شو‌ئینه سه‌ره‌کییه‌ی هه‌تا‌هه‌تایه‌ پێی ده‌گریت. که‌س هه‌رگیز له‌خواترسی یه‌زدان تیناپه‌ریت.)

I. ئەیوب 28:28 به‌ مرۆقی فه‌رموو: «بێگومان دانایی له‌خواترسییه‌وه‌یه و له‌ خراپه‌ لادانی‌ش له‌ تیگه‌یشتنه‌وه‌یه.» [■ H998 biynah] [■ H5493 suwr] [■ H3374 yirah] [■ H2451 chokmah]

ترسی یه‌زدان، ئەوه‌ داناییه + دوورکه‌وتنه‌وه‌ له‌ خراپه‌ تیگه‌یشتنه.

J. په‌نده‌کانی سلیمان 4:7 ئەمه ده‌ستپێکی داناییه: دانایی به‌ده‌ستبه‌ئینه، به‌هه‌موو ده‌ستکه‌وته‌کانت، تیگه‌یشتن به‌ده‌ستبه‌ئینه. [■ H998 biynah] [■ H7069 qanah] [■ H7225 reshiyth] [■ H2451 chokmah]

دانایی سه‌ره‌ک‌ترین شته‌ — دانایی به‌ده‌ستبه‌ئینه + له‌گه‌ل هه‌موو ئەوه‌ی که‌ به‌ده‌ستی ده‌هینیت، تیگه‌یشتنیش به‌ده‌ستبه‌ئینه.

(بیرۆکه‌که‌سییه‌کانم — تاگ ببینه: principal هه‌مان reshiyth (H7225, سه‌ره‌تا) ه‌ که‌ له‌ پیتاکان 1:7 دا هاتوه. له‌خواترسی یه‌زدان reshiyth ی زانیارییه، و دانایی reshiyth ی هه‌موو ئەو ه‌شانه‌یه‌ که‌ به‌ده‌ستی ده‌هینیت. یه‌که‌م ه‌ست له‌ سه‌ره‌تاوه: ئێ‌ی بترسه، و به‌ده‌ستی به‌ئینه.)

K. په‌نده‌کانی سلیمان 8:17 من ئەوانه‌م خۆشه‌ه‌و‌یت که‌ منیان خۆشه‌ه‌و‌ی، ئەوانه‌ش که‌ به‌ په‌رۆشه‌وه به‌دوامدا ده‌گه‌رێن، ده‌مدۆزنه‌وه. [■ H4672 matsa] [■ H7836 shachar]

من ئەوانه‌م خۆشه‌ه‌و‌یت که‌ منیان خۆشه‌ه‌و‌ی + ئەوانه‌ش که‌ به‌ په‌رۆشه‌وه به‌دوامدا ده‌گه‌رێن، ده‌مدۆزنه‌وه.

L. مه‌تا 7:7 «داوا بکه‌ن، پێتان دهریت. بگه‌رێن، ده‌دۆزنه‌وه. له‌ ده‌رگا بده‌ن، لێتان ده‌کریتتهوه، [■ G2147 heurisko] [■ G2212 zeteo] [■ G154 aiteo]

داوا بکه‌ن، پێتان دهریت + بگه‌رێن، ده‌دۆزنه‌وه + له‌ ده‌رگا بده‌ن، لێتان ده‌کریتتهوه.

(بیرۆکه کەسیبەکانم — ئیستا منداڵە کە فێرکردنی تەواوی خۆی وەرگرت. دانایی خۆی لەوانەى پابەدکێشن ناسارێتەوه؛ ئەو خۆشەویستی ئەوانە دەکات کە خۆشیان دەوێت. داوا بکە — چونکە خودا بەفراوانی دەبەخشێت. بگەرێ — وەک چۆن بەدواى زیودا دەگەرێت. خودی خودیش مۆرى لەسەر دادەنێت: بگەرێ، دەیدۆزێتەوه. ئیستا کە دۆزیتەوه، قیربە لەگەڵی بپۆیت.)

II. پۆیشتن — چى بکەیت پێى کاتیک هەتە

(بیرۆکەکانى خۆم — منداڵە کە لەسەر پێبەکانییەتى؛ ئیستا نۆرەى پۆیشتنە. دانایی دۆزراوە پۆیستە بپارێزێت، و داناییی پاریزراو پۆیستە پێیدا بپۆیت — پۆی بەدواى پۆی، لە مالهە و لە دەرەوه، لەبەردەم خودا و لەبەردەم ئەوانەى لە دەرەوه. سەیری وشەکانى ئەم قوناغە بکە: وەرگیرە، لەبەر مەکە، وازی لێ مەهێنە، بپارێزە، بەرزى بکەرەوه، پێیدا بپۆ، پێشان بە. دانایی گەنجینەبەک نییە بۆ هەلگرتن لە سندوقیکدا؛ ئەو هاوڕێبە کە بۆ ڕێگا کە.)

A. پەندەکانى سلیمان 3:13 خۆزگە دەخوازێ بەو کەسەى دانایی دەدۆزێتەوه و بەو کەسەى تێگەیشتن بەدەستدەهێنێت،
[H8394 tebuwnah] [H6329 puwq] [H2451 chokmah] [H4672 matsa] [H835 esher]

خۆزگە بەو کەسە دەخوازێ کە دانایی دەدۆزێتەوه + ئەو کەسەى کە تێگەیشتن دەست دەکەوێت.

(بیرۆکەکانى من — ئێردا مەبەست لە تێگەیشتنە تەبوونا (H8394، تێگەیشتن) — سترۆنگ دەلێت زیرەکی، بۆجوون، شارەزایی — لەو ڕەگە خۆبەوه بپین (H995، تێگەیشتن). و وشەى «دەستدەهێت» پووق (H6329) ه — سترۆنگ دەلێت هێنانەدەرەوه، بەدەستەپێنان. دانایی جارێک بۆ هەتاهەتایە نادۆزێتەوه؛ ئەو پۆی لەدواى پۆی دەرەهێنێت. ئەم وشەبە بکەر بەدەستەوه؛ لە کۆتایی ڕاکردنەکەدا دووبارە دێتەوه.)

B. پەندەکانى سلیمان 4:5 دانایی بەدەستەپێنە، تێگەیشتن بەدەستەپێنە، قسەکانى دەم لەبەر مەکە و لێیان لامەدە. [H7069 qanah]
زانایی بەدەست بێنە، تێگەیشتن بەدەست بێنە + لەبیری مەکە.

C. پەندەکانى سلیمان 4:6 واز لە دانایی مەهێنە، دەتپارێزێت، خۆشتبۆیت، چاودێریت دەکات. [H5341 natsar]
[H8104 shamar] [H5800 azab]

وازی لە دانایی مەهێنە، دەتپارێزێت + خۆشتبۆیت، چاودێریت دەکات.

D. پەندەکانى سلیمان 4:8 ڕیزی بگرە، بەرزت دەکاتەوه، لە ئامیزی بگرە، شکۆدارت دەکات. [H2263 chabaq] [H5549 calal]
ڕیزی بگرە، بەرزت دەکاتەوه + لە ئامیزی بگرە.

(بیرۆکە کەسیبەکانم — سەرنج بەدە بۆ بازارگانی لەم سێیانەدا: وازی لێ مەهێنە — ئەو تۆ دەپارێزێت. خۆشی بوی — ئەو تۆ ڕادەگرێت. بەرزى بکەرەوه — ئەو تۆ بەرز دەکاتەوه. ئەوهى کەسێک لەگەڵ داناییدا دەیکات، دانایی لەگەڵ ئەو کەسەدا دەیکات. بپارێزە، ئەوسا تۆش دەپارێزێت.)

E. پەندەکانى سلیمان 3:21 پۆلە، دەست بە دانایی تەواو و سەلیقەوه بگرە، ئەمانە لەبەرچاوت دوورنەکەونەوه، [H4209 mezimmah]
[H8454 tuwshiyah] [H5341 natsar]

پۆلە، دەست بە دانایی تەواو و سەلیقەوه بگرە + ئەمانە لەبەرچاوت دوورنەکەونەوه.

F. پەندەکانى سلیمان 3:22 دەبنە ژيان بۆ تۆ، ملوانکە بۆ جوانی گەردنت. [H2416 chay]
ئەوسا دەبن بە ژيان بۆ گیانت + نیعمەت بۆ گەروویت.

G. زەبوورەکان 90:12 ئیتر فیرمان بکە پۆزانمان بژمیرین، بۆ ئەوهى دلێکی پێر داناییمان هەبێت. [H2451 chokmah]
[H4487 manah]

ئیتیر فیرمان بکە پۆزانمان بژمیرین — بۆ ئەوهى دلێکی پێر داناییمان هەبێت.

(بیرۆکەى من — موسا نوێی پۆیشتن دەکات: فیرمان بکە ئەوهى پۆزانمان بژمیرین. پێرەوى دانایی پێرەویکی پۆی بە پۆرە؛ ئەو کەسەى پۆزانى خۆی دژمیریت، بە باشی خەرجیان دەکات. لە ئەمڕۆدا دلی خۆت تەرخان بکە.)

H. دواواتارى موسا 4:6 ئیتیر بپانپارێزن و جێبەجێیان بکەن، چونکە ئەوه دانایی و تێگەیشتیوی ئیوهیه لەبەرچاوی ئەو گەلانەى کە گوێیان لەو هەموو فەرزانە دەبێت و دەلێن، «ئەم گەلە مەزنە گەلێکی دانا و تێگەیشتیوو». [H2450 chakam] [H998 biynah]
[H2451 chokmah] [H8104 shamar]

کەواتە بپانپارێزن و کاربان پێبکەن = ئەمە دانایی و تێگەیشتنی ئیوهیه لەبەرچاوی نەتەوهکان.

I. کۆلۆسى 4:5 بە دانایی لەگەڵ ئەوانەى دەرەوه پەفتار بکەن، کات بقۆزنەوه. [G1805 exagorazo] [G4678 sophia]
[G4043 peripateo]

بە دانایی لەگەڵ ئەوانەى دەرەوه پەفتار بکەن + کات بقۆزنەوه.

J. ئەفەسۆس 5:15 ئاگادارین چۆن دەژین، نەک وەک نەفام، بەلکو وەک دانا، [G4680 sophos] [G199 akribos]
[G4043 peripateo]

بە وریاییهوه برۆ + نەک وەک گێلەکان، بەلکو وەک دانایان.

K. ئەفەسۆس 5:16 کات بقۆزنەوه، چونکە زەمانە بەدکارە. [G2540 kairos] [G1805 exagorazo]
کات بقۆزنەوه + چونکە زەمانە بەدکارە.

(بیرۆکەى من — موسا لەگەڵ پۆلس داہن، پۆیشتنە کە بەکە. ئیسرائیل فەرزەکانى ڕاگرت، و نەتەوهکان دانایییان بپین؛ ئیمە بە دانایی دەپۆین بەرامبەر ئەوانەى لە دەرەوه. پۆلشیش دوو جار دەلێت، کاتەکە بکەرەوه — تاکەکە ببینە، G1805: سترۆنگ دەلێت وانا بکەرەوه. پۆیشتیوی داناکار پۆزانى خۆی دەکێتەوه، چونکە

پۆژان خراپ. دانایی پوښتنو دانایی بېنراوه — و نهوانه له دهرهون سیر دهکن.)

L. یاقوب 3:13 کي له نیوتاندا دانا و ټیگه یشتووه؟ با به رهوشتی باشی نیشانی بدات، ههروه ها بهو کارانهی که به بیفیزییه وه نهجامی دهدات و له داناییه وه سرچاوه دهگریټ. **[■ G4240 prautes] [■ G391 anastrophe] [■ G1990 epistemon] [■ G4680 sophos]** **بوچی با له ژبانی چاکیدا کارهکانی خوئی بنوئیت + به دلنه رمی دانایی.**

(بیرۆکه کانی من — نه مه به لگهی قونای پوښتنه: کي له نیوتانا داناییه؟ با بیسه لمینیت — نهک به زار، به لکو له ټیگهی ژبانیکی چاکه وه، و سترافنگ ده لیت *anastrophe* (391 G)، رهفتار) واتای هه لسوکه وت، شپواری ژبان ده گه یه تیت. و نه م سه لماندنه به دهربرینی نهرمونیا نییه. نه و داناییه ی شانازی پتیه ده گریټ له سهره وه نایه ت. ئیستا پوښتن سهرمیتراوه؛ ناماده بن بۆ راکردن.)

III. راکردنی ټکار — وهکوو سهر باز ټک له سوپای خودا راییگره

(بیرۆکه که سییه کاتم — ئیستا پوښتن ده بیته پتیه برکي، و پتیه برکیش ده بیته جهنگ. سهرکه چه کی نه م جهنگه چیه: هیزی مرو فانه نییه. دانایی له هیز باشتره؛ پیاو ټکی دانا هیزی شاریک دهر ووخینیت؛ چه که کانی جهنگمان جیهانی نین. سهر بازی خودا داناییه که ی پتیه که ش ده کات ههروهک نه وه ی پاکه ر هیزه که ی پتیه که ش ده کات — ده میک که له لایه ی یزدانه وه دراوه، شمشیریک که وه سی خودایه، و ټیگای بیزیانی مه ر که بۆ ناو گورگ تیر دراوه.)

A. ژیرمه ندی 9:14 شاریکی بچووک و خه لکیکی که می تیدابوو، پاشایه کی مه زن په لاماری دا و ئابلوقه ی دا و قولله ی مه زنی به ده وریدا بنیاد نا. **[■ H4685 matsowd]**

شاریکی بچووک و خه لکیکی که می تیدابوو + پاشایه کی مه زن په لاماری دا و ئابلوقه ی دا.

B. ژیرمه ندی 9:15 نه و شاره پیاو ټکی هه ژاری دانای تیدابوو، به دانایی خوئی شاره که ی دهر باز کرد. به لام که س نه و پیاوه هه ژاره ی له بیر نه ما. **[■ H4422 malat] [■ H2451 chokmah] [■ H2450 chakam] [■ H4542 micken] [■ H4672 matsa]**

پیاو ټکی هه ژاری دانا به داناییه که ی شاره که ی رزگار کرد + به لام که س نه و پیاوه هه ژاره ی بیر نه که وه توه.

C. ژیرمه ندی 9:16 منبش گوتم: «دانایی له هیز باشتره،» به لام دانایی هه ژاریش به سووکی ته ماشا ده گریټ و گوئ، له قسه کانی نا گریټ. **[■ H1369 gebuwrah] [■ H2451 chokmah]**

دانایی له هیز باشتره + دانایی پیاو هه ژار سووکیه تی پي ده گریټ.

(بیرۆکه که سییه کاتم — له درټیازی راکردنه که دا نه م پیاوه هه ژار و دانایه بخره برچاوت. پاشای گه وره به کوگای گه مارودان هات، پیاوه هه ژاره که به دانایی هات، و شاره که رزگاری بوو. دانایی له هیز باشتره — هه رجه نده خه لکی سووکیه تی پي ده کن، و پیاوه که بیر ناکه نه وه. بۆ یادکردنه وه ی خه لکی رامه که؛ رزگار بوونی شاره که به سه، و خودا له بیر ناکات.)

D. په نده کانی سلیمان 24:5 پیاو دانا به توانایه، که سی زانا هیزی زیاد ده بیټ. **[■ H1847 daath] [■ H3581 koach] [■ H5797 oz] [■ H2450 chakam]**

پیاو دانا به توانایه + که سی زانا هیزی زیاد ده بیټ.

E. په نده کانی سلیمان 21:22 پیاو دانا به شاری پاله وانه کانداه لده گریټ و قه لا پشته بته که یان ویران ده کات. **[■ H1368 gibbor] [■ H5927 alah] [■ H2450 chakam]**

پیاو ټکی دانا شاری پاله وانا هه لده گریټ + هیزی متمانه ی نه و دهر ووخینیت.

F. دووه م کوژنسوس 10:4 چونکه نه و چه که ی شه ری پیده که ی جیهانی نییه، به لکو چه کی خوداییه که توانای ویرانکردنی قه لای هه یه. **[■ G4752 strateia] [■ G3794 ochuroma]**

چونکه نه و چه که ی شه ری پیده که ی جیهانی نییه + به لکو چه کی خوداییه که توانای ویرانکردنی قه لای هه یه.

(بیرۆکه که سییه کاتم — سلیمان له گه ل پوئس دابن. پیاو دانا شاری پاله وانا هه لده گریټ و هیزی دهر ووخینیت؛ سهر بازی مه سیح قه لاکان هه لده ورووخینیت — چه که کانیسی نه ک له جیهانه وهن، به لکو به هیزن له ټیگهی خواوه. جهنگی دانایی به هیزی مرو ف نایه ت برده وه. به وه ده بر دیتیه وه.)

G. نه فه سوس 6:17 ههروه ها کلای ئاسنینی رزگاری له سهر بکه ن و شمشیری پوچی پیرۆز هه لبرگن که په یامی خودایه. **[■ G4487 rhema] [■ G3162 machaira]**

کلای زیرینی رزگاری وه برگن + شمشیری پوچ، که فه رمایشی خودایه.

H. لوقا 21:15 چونکه من دهم و داناییه کتان ده ده می که هه موو به ره له ستکارانتان نه توانن به رگری بکه ن و به رپه رچی بده نه وه. **[■ G436 anthistemi] [■ G471 antepo] [■ G4678 sophia] [■ G4750 stoma] [■ G1325 didomi]**

من ده میک و داناییه کتان پي ده دم + دوژمانتان نه توانن به رامه بری بوه ستنه وه و نه توانن به رهنگاری بکه ن.

(بیرۆکه که سییه کاتم — سهر بازی به پتیه که ش ده کات، فه رمانده دابن ده کات. له کاتی تاقیکردنه ودا، داناییه که دانایی خوئی نییه که کوژکردووته توه؛ من ده تابه خشم، ده فه رموئیت یزدان — دهم و داناییه که هه یج دوژمنیک ناتوانیت به رهنگاری بیتیه وه. نه وه ی له سهره تاوه به خشی — داوا له خودا بکه — له کاتی جهنگدا ده به خشینت. ده مت پتیه که ش بکه، نه ویش پری ده کانه وه.)

I. دووه م تیموساوس 3:15 ههروه ها له منداییه وه له نووسراوه پیرۆزه کانه وه ده زانیت که ده توانن له ټیگهی باوه ر به عیسی مه سیح بته که نه دانا بۆ به ده سته یانی رزگاری. **[■ G4991 soteria] [■ G4679 sophizo] [■ G1121 gramma] [■ G1025 brephos]**

LE MINDALIYETIYETWE PIRTÛKE PÎROZEKANT NASYAWE → KE DETWANIN TO BE ŞARÊZA BIKEN BO RIZGARÎ
نامیلکه پیرۆزهکانت ناسیوه → که دهتوانن تۆ دانا بکهن بۆ رزگاری.

(بۆچوونه کهسییه کانم — سهیری هه موو ڕیگا که بکه له یهک شوێندا: له مناییک — *brephos* (G1025, مندال), سترۆنگز ده لیت کۆرپه یه که — تا رزگاری. و نه و ڕیگایه له تێواندا به پیرۆزنوو سینه کان, که ده توانن تۆ دانا بکهن — *sophizo* (G4679, دانا کردن). شمشیری ئهم ڕاکردنه هه مان ئهو کتێبه یه که له مندالییه وه ناسیوینه. هه رگیز له خۆت دووری مه خه ره وه.)

J. مه تا 10:16 «من وهک مه ر بۆ ناو گورگتان ده نیرم. جا وهک مار ژیر بن و وهک کۆتر له خراپه بییه ری بن. [G185 akeraios] [G5429 phronimos]

وهک مه ر بۆ ناو گورگ نیردراوین + وهک مار ژیر و وهک کۆتر له خراپه بییه رین.

(بۆچوونی تایبه تی من — سهیری ئهو وه شه یه بکه که به ره ره رگار هه لێژاردوه. لێره دا سۆفۆس نییه (G4680, دانا), به لکوو فرۆنیمۆس (G5429, دانا) — سترۆنگز ده لیت بیرکه ره وه, وریا. له تێو گورگان سه ر یاز ده که پێویستی به داناییه کی وریا یانه ی ڕیگا هه یه: له گه ل ئه ویشدا ئه که رایۆس (G185, بیزیان), که سترۆنگز ده لیت وانای تیکه ئه که ره ده گه یه نیت. وریا وهک مار, تیکه ئه که ره وهک کۆتر: ئه مه چۆنیه تی ڕایکردنی ئهو که سه یه که نیردراوه.)

K. یاقوب 3:15 ئهم داناییه له ئاسمانه وه دانه به زیوه, به لکو دنیا یی و مرۆفانه و شه یتانییه, [G5591 psuchikos] [G1919 epigeios]

ئهم داناییه له ئاسمانه وه دانه به زیوه + به لکو دنیا یی و مرۆفانه و شه یتانییه.

L. یاقوب 3:17 به لām ئهو داناییه له ئاسمانه وه یه, له پێش هه موو شتیک پاکه, دواتر ئاشتیخوازه, خۆنه ویسته, گوێرا یه له, پر له به زه ییه و به ره بوومی چاکه, لایه نگر و دوو روو نییه. [G1516 eirenikos] [G53 hagnos] [G509 anothē] [G4678 sophia] داناییی که له سه ره وه یه یه که م پاکه, پاشان ئاشتیخوازه + سه ره له نجی به زه یی و به ره بوومی چاکه.

(بیرۆکه کهسییه کانم — دوو دانایی له م مه یدانه دا یه کتر ده یینه وه, و ئه رکی سه ر یاز ده که یه که جیاوازیان بکاته وه. داناییه که هه یه که له خواره وه یه — زه مینی, به فسانی, شه یتانی; و داناییه که هه یه که له سه ره وه یه — یه که م چار پاک, پاشان ئاشتیخواز. سه رنج ده بۆ ریز به ندیه که: پاک یه که م دیت. ئاشتییه که پاک یه بفرۆشیت, له سه ره وه نییه. به دانایی پاکه وه بچه نگه, ئه وسا پێش برکێیه که به باشی ده گاته هه نگای کۆتایی.)

IV. هێلی کۆتایی — دانایی, و که لام, بۆ هه تاهه تایه ده می پته وه

(بیرۆکه کهسییه کانم — هه موو ڕاکردنیک کۆتاییه کی هه یه, و ئهم کۆتاییه دیواریک نییه; که سیکه. له درێژایی ئهم لیکۆلینه وه دا ئیمه دانایی وهک هتیکمان ده گه ر بۆ به ده سته ینان; له هێلی کۆتاییدا ئهو هه لده ستیت و ناوکی هه یه: مه سیح, هیزی خودا و دانایی خودا. ئهو گه نجینه ی که بۆیان هه لده کۆلیت له ناو ئه ودان شار دراوه ته وه. و دانایی له ڕاکردنه که کۆتره — له هه تاهه تاییه وه, پێش ئه وه ی زه می هه بیت. ئه وه ی داوی دانایی ڕاده کات, داوی ئه وه ڕاده کات که ناتوانیت له ناو بچیت.)

A. یه که م کۆرنسۆس 1:24 به لām بۆ بانگکراوان, جوله که و ناجوله که, مه سیح هیز و دانایی خودایه, [G4678 sophia] [G1411 dunamis]

مه سیح = هیزی خودا, و دانایی خودا.

B. یه که م کۆرنسۆس 1:30 به لām ئێوه به هۆی خودا وه له گه ل عیسی مه سیحدا بوونه یه ک, که خودا بۆ ئیمه ی کرد به دانایی و پاستودروستی و پیرۆزکردن و کرپنه وه, [G629 apolutrosis] [G38 hagiasmos] [G4678 sophia] مه سیحی عیسا = بۆ ئیمه بووه به دانایی + پاستودروستی + پیرۆزکردن + کرپنه وه.

(بیرۆکه کهسییه کانم — لێره دا هه موو گه رانه که کۆتایی پتیت. دانایی, له کۆتاییدا, هیز هتیک نییه; ئهو که سیکه, و ئهو بۆ ئیمه کراوه. تۆ داوی دانایت له خودا کرد; خودا کۆرپه که ی خۆیت پتدا. ئه وه ی مه سیحی هه یه داناییشی هه یه, هه ره ها پاستودروستی, و پیرۆزکردن, و کرپنه وه هه لگه لیدا.)

C. کۆلۆسی 2:3 که له ئه ودا هه موو گه نجینه ی دانایی و زانیاری شار دراوه ته وه. [G4678 sophia] [G1108 gnosis] [G614 apokruphos] [G2344 thesauros]

که له ئه ودا هه موو گه نجینه ی دانایی و زانیاری شار دراوه ته وه.

(بیرۆکه کانی من — رۆژانی خزیدن بینه بیره وه: بگه ری به دوا یدا وهک گه ران به داوی گه نجینه ی شاراوه. ئېستا بینه که گه نجینه کان هه مبه شه له کوی شاراوه بوون — له ئه ودا. نهک هه ندیک گه نجینه; هه مووی. ئه وه ی به ره وه مه سیح هه لکۆلی, باش هه لکۆلی.)

D. یه که م کۆرنسۆس 2:7 به لکو باسی دانایی خودا ده که ین که نه یییه, شاراوه بوو, ئه وه ی خودا له ئه زه له وه بۆ شکۆی ئیمه ی داناوه. [G4309 proorizo] [G613 apokrupto] [G3466 musterion] [G4678 sophia]

دانایی خودا له نه یییه کدا + که خودا پێش جیهان بۆ شکۆمه ندی ئیمه داناوو.

E. په نده کانی سلیمان 8:22 «په زدان له سه ره تای به دیه یتانه که ی منی دروستکرد, هه ر له کۆنه وه له پێش کاره کانی. [H7225 reshiyth] [H7069 qanah]

په زدان له سه ره تای به دیه یتانه که ی منی دروستکرد + هه ر له کۆنه وه له پێش کاره کانی.

F. په نده کانی سلیمان 8:23 له ئه زه له وه من دامه زراوم, له سه ره تاوه, له پێش زه وی. [H5769 owlam] له ئه زه له وه من دامه زراوم + له پێش زه وی.

(بیرۆکه کهسیه کانم — سهیری تاگه کان بکه، و رفته یهک بینه به درژیایی هه موو په رتووکه که. *Get* واته *qanah* (H7069, به ده سته ییان) — به ده سته یینه دانایی؛ و *possessed* لیره دا هه مان *qanah* ه: یه زدان دانایی *POSSESSED* کرد له *reshiyth* (H7225, سه ردتا) ی ریگیای خویدا. ئه وهی خودا پیت ده لیت به ده سته یه نیت، خوئی له ئه زله وه هه یوووه. و پۆلس ده لیت داناییه هه راره که پیت دروست بوونی جیهان دانرا بوو بۆ شکومه ندیمان — هیلێ کوتایی پیت ئه وهی زه وهی هه پیت دانرا بوو.)

G. په نده کانی سلیمان 8:35 چونکه ئه وهی من بدۆزیته وه، ژیان ده دۆزیته وه، په زامه ندی یه زدانیش به ده سته ده ییت. **[H7522 ratsown] [H6329 puwq] [H2416 chay] [H4672 matsa]**

چونکه ئه وهی من بدۆزیته وه، ژیان ده دۆزیته وه + په زامه ندی یه زدانیش به ده سته ده ییت.

H. دانیال 12:3 تێگه یشتوو و هک رووناکی ئاسمان ده دره وشینه وه، ئه وانه ش که خه لکیکی زۆریان بۆ راسته دروستی گه راندوو ته وه بۆ هه تاهه تایه وهک ئه ستیره ن. **[H2096 zohar] [H2094 zahar] [H7919 sakal]**

ئه وانه ی دانان ده ییت وهک رووناکی ئاسمان ده دره وشینه وه + وهک ئه ستیره کان بۆ هه تاهه تایه.

I. په نده کانی سلیمان 3:35 داناکان پیزداری به میرات ده گرن، به لām گیله کان شه رمه زاری هه لده گرن. **[H5157 nachal] [H2450 chakam]**

داناکان پیزداری به میرات ده گرن.

(بیرۆکه کانی من — تاجی راکیشه که لیره دا رووناکی و شکومه ندیه: که سانی دانا *SHINE* ده کهن، بۆ هه تاهه تایه؛ داناکان شکومه ندی به میرات وه رده گرن. ئه مه ش بهک بۆ ناوی خودی راکیشه که یه — ئه وانه ی زۆر که س به ره و راسته دروستی ده گه رینه وه. پیاوه دانا که ی هه ژار که که س بیرێ نه کرده وه — خودا بیرێ لیبی ده کاته وه، و ده یگانه ئه ستیره یه ک.)

J. زه بووره کان 111:10 له خواترسی سه ره تای داناییه، تێگه یشتنێکی باشه بۆ هه موو ئه وانه ی کار به رینماییه کانی ده کهن. ستایشکردن بۆ ئه وه هه تاهه تایه چه سپاوه. **[H5975 amad] [H2451 chokmah] [H7225 reshiyth] [H3374 yirah]**

له خواترسی سه ره تای داناییه + ستایشکردن بۆ ئه وه هه تاهه تایه چه سپاوه.

(بۆچوونی من — زه بووریدا له یه که م گه لاله بوون هه تا کونا دێر له یهک شوین ده نبت: له خواترسی یه زدان، سه رده تا که یه — و ستایشیک که هه تاهه تایه ده مینیتنه وه. له و شوینیه ی راکردنه که ده سته ی پیکرد، له ویدا گورانییه که هه رگیز کوتایی نایه ت.)

K. ئیشایا 40:8 گزۆگیا وشک ده ییت و گول هه لده وه ری، به لām په یامی خودامان بۆ هه تاهه تایه چه سپاوه ده ییت. **[H1697 dabar]** **گزۆگیا وشک ده ییت و گول هه لده وه ری + به لām په یامی خودامان بۆ هه تاهه تایه چه سپاوه ده ییت.**

L. مه تا 24:35 ئاسمان و زه وهی به سه رده چن، به لām وشه کانم هه رگیز به سه رناچن. **[G3056 logos]**

ئاسمان و زه وهی به سه رده چن + به لām وشه کانم هه رگیز به سه رناچن.

(بیرۆکه کهسیه کانم — نووسراوه پیرۆزه کان توپان کردوو به دانا بۆ رزگاری؛ و نووسراوه پیرۆزه کان ده میننه وه کاتیک راکردنه که کوتایی پیدیت، و کاتیک ئاسمان و زه وهی تپیه ری. دانایی له هه تاهه تاییه وه هه بوو، و وشه که بۆ هه تاهه تایه ده مینیتنه وه؛ ئه و که سه ی بۆ ئه مانه راده کات، بۆ ئه وهی راده کات که ده مینیتنه وه. هه یج له م رینگیه له کاتی گه یشتن به هیلێ کوتایی له ده ست نادریت.)

ده می دووان

په نده کانی سلیمان 2:6 چونکه یه زدان دانایی ده به خشیت، زانیاری و تێگه یشتنیش له ده می ئه وه. **[H2451 chokmah] [H5414 nathan]**

چونکه یه زدان دانایی ده به خشیت + زانیاری و تێگه یشتنیش له ده می ئه وه.

دانیال 2:21 ئه و کات و ساته کان ده گۆریت، پاشایان لاده دات و پاشایان داده نیت، دانایی به داناکان ده به خشیت و زانیان فیری تێگه یشتن ده کات. **[H2452 chokmah]**

ئه و دانایی به دانیان ده به خشیت + زانیاری به وانه ی تێگه یشتن ده زانن.

یاقوب 1:5 ئه گه ر به کیکتان له دانایی که موکۆپی هه یه، با داوا له خودا بکات، که به دلفراوانی به هه مووان ده به خشیت و گله ییش ناکات، پیتیش ده به خشریت. **[G4678 sophia] [G154 aiteo]**

داواکردن له خودا + بۆی ده دریت.

دووهم کۆرنسۆس 13:1 ئه مه سییه م جاره که دیمه لاتان. (هه ر بابه تیک له سه ر زاری دوو یان سن شایه ت راستیه که ی ده سه لمینریت). **[G3144 martus]**

هه ر بابه تیک له سه ر زاری دوو یان سن شایه ت راستیه که ی ده سه لمینریت.

(بیرۆکه کهسیه کانم — سن شایه ت، و یهک شایه تی: دانایی له لایه ن خودا ده دریت. سلیمان ده لیت، یه زدان دانایی ده دات. دانیال ده لیت، ئه و دانایی به دانا یان ده دات. یاقوب ده لیت، داوا له خودا بکه، ئه و پیتی ده دریت. نه به پاره ده کردریت، نه له خه لکییه وه قیرده ییت — ده دریت. له ده می دوو یان سن شایه تدا کیشه که چینگیر ده ییت: برۆ بۆ لای به خسه ر.)

سیټهر و نهجامدان

Shadow په کهم پاشایان 3:12 ټوا من به پټی داواکاریه که ی تۆ ده کهم. دلټکی وا دانات پی ده به خشم شت لیک جیا بکاته وه، که کهس له مه و بهر وهک تۆ نه بوو پټ و له داهاتو و شدا که سیکی وهک تۆ هه لټاکه و پټ. **[H2450 chakam] [H995 biyn]** **من دلټکی دانا و تیگه یشتووم پټ به خشیوه + کهس وهک تۆ نیه.**

Shadow په کهم پاشایان 10:24 هه موو خه لکی سهر زه وی به ټاواته وه بوون پرووی سلیمان ببینن، هه تا گوئ له داناییه که ی بگرن که خودا له دلیدا داینا بوو. **[H1245 baqash] [H2451 chokmah]** **هه موو خه لکی سهر زه وی به ټاواته وه بوون پرووی سلیمان ببینن + هه تا گوئ له داناییه که ی بگرن که خودا له دلیدا داینا بوو.**

Fulfillment مه تا 12:42 شازنی باشوور له رۆژی لټپر سینه و هدا له گه ل ټم نه وه یه له مردن هه لده ستیته وه و تاوانباری ده کات، چونکه له و په ری زه وی به وه هات بۆ گو یگرتن له دانایی سلیمان. ټه و هتا له سلیمان مه زتنر لټره یه. **[G4119 pleion] [G4678 sophia]** **ټه و له دوورترین شوینه کانی زه وی هاتبوو تا کو دانایی سلیمان ببیستټ — که و ره تر له سلیمان لټره یه.**

Fulfillment لوقا 2:52 عیسا ش له دانایی و بالا گه شه ی ده کرد، جټی په زامه ندی خودا و خه لکی بوو. **[G4678 sophia] [G4298 prokopto]**

عیسا ش له دانایی و بالا گه شه ی ده کرد + جټی په زامه ندی خودا و خه لکی بوو.

(بیرۆکه که سییه کانم — سلیمان داوای کرد، و دانایی به و به خشرا، و هه موو زه وی هاتن بۆ گو یگرتن. ټه وه سییه ره که یه. راستییه که که و ره تره: مندالټیک له دانایی که شه ی کرد — ټه و خوی هه موو رټگاکه ی پیچوو، له مندالټیه وه هه تا خاچ — و ده رباره ی ټه و وترا، که و ره تر له سلیمان لټره یه. دانایی سلیمان شازنی دوور دیرترین به شه کانی زه وی پاکیشا؛ مه سیح دانایی خودایه، و له ټودا هه موو که نجینه کان شاراوه ن. له وه زیاتر وه ره که ټه و هاتبوو، و له وه زیاتر بدوزره وه که ټه و دوزیووی.)

داخستن

په نده کانی سلیمان 4:18 رټچکه ی راستودروستان وهک پرووناکی به ره به یانه، پرووناکتر و پرووناکتر ده بټ هه تا ده بټه رۆژی ته و او. **[H734 orach] [H216 owr]**

رټچکه ی راستودروستان وهک پرووناکی به ره به یانه + پرووناکتر و پرووناکتر ده بټ هه تا ده بټه رۆژی ته و او.

کولۆسی 1:9 له بهر ټم هۆبه ټیمه ش له و رۆزه وی بیستمان، بټ وه ستان له پیټناوی ټیوه نوټ ده که بن، داوا له خودا ده که بن که له رټگای هه موو دانایی و تیگه یشتنیک رۆحیه وه پر بن له زانینی خواستی ټه و، **[G4137 pleroo] [G4678 sophia] [G4907 sunesis]** **تا کوو له زانینی خواستی ټه و + به هه موو دانایی و تیگه یشتنی رۆحی سهرشار بن.**

(بیرۆکه که سییه کانم — ټیستا هه موو رټگاکه بۆ ماله وه کۆبکه ره وه. په کهم خشانده که: دانایی له کو ی ده دوزرټه وه؟ داوا له خودا بکه، بۆی هاوار بکه، وهک زیو به دوا یدا بکه ری — و له ترسی په زدانته وه ده ست پټیکه. پاشان رۆبشتنه که: بیټنه ده ست، وازی لټ مه ټینه، به رزی بکه ره وه؛ به دانایی له گه ل ټه وانه ی له دهره وه ن رۆبچه، و به دلهرمی نیسانی بده. پاشان پاکردن و جه نکه که: دانایی له هټیز باشتره؛ چه که کان دنیایی نی؛ ده م و داناییه ک دراوه که هیچ دوژمنیک ناتوانیت به ره نگاری بیته وه؛ نوو سراوه پیروژه کان ده توانن تۆ بۆ رزگار بوون دانا بکن. پاشان هټیله که: مه سیح، هټیزی خودا و دانایی خودا، بۆمان کراوه به دانایی — له لایه ن په زدانته وه له به زه له وه خاوه ندار ټتی کراوه — و دانا کان وهک ټه ستیره کان بۆ هه تا هه تایه دهره و شټینه وه. رټگای راستودروستان زیاتر و زیاتر دهره و شټینه وه به ره و رۆژی ته و او: نه م رۆبشتنه له کۆتاییدا کز نابټ؛ به لکو پرووناکتر ده بټ. به رده وام به له رۆبشتن، و بدره و شټیه.)

تاقیکردنه وه ی راهینان

1. یاقوب ۱:۵ — ټه گه ره کیکتان له دانایی که مو کو ری هه یه، با داوا له خودا بکات، که به دلفراوانی به هه مووان ده به خشیټ و:
(أ) گله یی ناکات
(b) بیزار نابټ
(c) له بیر ناکات

2. په ندی سلیمان ۴:۷ — دانایی سهره کیتترین شته؛ بۆیه:
(الف) تیگه یشتن به ده ستبه ټنه
(b) دانایی به ده ستبه ټنه
(ج) وه رگرتنی زانباری

3. جامع 9:15 — له ناو شاره که دا پیاوټکی هه زاری دانا هه بوو، ټه و به دانایی خوی:
(a) شاری پاله وانا ن بگرټ
(b) خوار کرا، و قسه کانی گوټی لټ نه گیرا
(ب) شاره که ی دهر باز کرد

4. لوقا ۲۱:۱۵ — چونکه من ده م و داناییه کتان ده ده می که هه موو به ره له ستکارانتان نه توانن:

(a) نه وهلام دانهوه و نه بهرگری کردن
(ب) بهرنگاری بکهن یان زال بن
بهرگری بکهن و بهرپه‌رچی بده‌نهوه

5. یاقوب 3:17 — بهلام نهو داناییه‌ی له ناسمانه‌وه‌یه، له‌پیش هه‌موو شتیک:

(a) ناشتیخواز، پاشان پاک
(ب) پاکه، دواتر ناشتیخواز
(c) نه‌رم، پاشان پاک

6. په‌ندی سلیمان 8:22 — «یه‌زدان له سه‌ره‌تای به‌دیته‌نانه‌کی منی دروستکرد، هه‌ر له کۆنه‌وه له‌پیش کاره‌کانی.

(أ) یان پیش نه‌وه‌ی زه‌وی بپته‌کایه‌وه
(b) پیش کاره‌کانی هه‌ر له کۆنه‌وه
(c) له نه‌زه‌له‌وه

7. یه‌که‌م کۆرنسۆس 2:7 — به‌لکو باسی دانایی خودا ده‌که‌ین که نه‌پینییه، شاراوه‌ بوو، نه‌وه‌ی خودا له نه‌زه‌له‌وه بۆ شکۆی ئیمه‌ی داناوه.

(a) بۆ پرگاری
(ب) بۆ هه‌موو جووره‌ دلخۆشکردنیک
بۆ شکۆی ئیمه‌

کلیلی وه‌لامه‌کان: a-1, b-2, c-3, c-4, b-5, b-6, c-7

چۆنیه‌تی لقه‌کانی ئەم لیکۆلینه‌وه‌یه

< سیبهری چۆن رووناکی ده‌هینیت: دانایی به‌سوله‌یمان درا، و هه‌موو زه‌وی هه‌ولی ده‌دا گوپی لئ بگرن (1 پاشایان 10:24)؛ شازنی خۆرئاوا‌بوون له‌ دوورده‌ستترین شوپنه‌کانه‌وه‌ هات، و مه‌زنتر له‌ سوله‌یمان لیره‌یه (مه‌تا 12:42) — و نه‌و مه‌زنه‌ خۆی داناییی خودایه (1 کۆرنسۆس 1:24)، ئاماده‌ بۆ لیکۆلینه‌وه‌ی خۆی.

په‌یمانێ نوێ چۆن ئەمه‌ روون ده‌کاته‌وه‌: مندا‌له‌که‌ فه‌رمانی پیدرا بگه‌رێ به‌دوای دانایی وه‌ک گه‌ران به‌دوای گه‌نجینه‌ی شاراوهدا (په‌نده‌کان 2:4)؛ نێردراوه‌که‌ نیشان ده‌ده‌ت که‌ ئەوانه‌ له‌کوێ شاردرانه‌ته‌وه‌ — نه‌وه‌ی تێیدا هه‌موو گه‌نجینه‌کانی دانایی و زانیاری شاراوته‌وه‌ (کولۆسیان 2:3) — کۆلانه‌که‌ به‌ که‌سیک کۆتایی دیت.

وشه‌کان چۆن گرنگن: سه‌ره‌تا له‌ په‌نده‌کانی سلیمان 1:7 رەشیت (RESHIYTH H7225 — یه‌که‌م، سه‌رکرده‌) به‌کارهاتوه‌، و سه‌ره‌تا له‌ په‌نده‌کانی سلیمان 9:10 ته‌حیلا (TECHILLAH H8462 — ده‌ستپێکردنیک) به‌کارهاتوه‌؛ و دانایی سه‌ره‌که‌ترین شته‌ — دووباره‌ رەشیت (RESHIYTH) (په‌نده‌کانی سلیمان 4:7) — و یه‌زدان دانایی هه‌بوو له‌ رەشیتی رێگا‌که‌یدا (په‌نده‌کانی سلیمان 8:22) — تێبینی بکه‌ کام وشه‌ له‌ کام شوین راوه‌ستاه‌، و بوچی.

چۆنیه‌تی گه‌یشتنی بۆ هه‌تا‌هه‌تایی: دانایی له‌میژه‌، پیش هه‌تا‌هه‌تایی، دامه‌زراوه‌ (په‌نده‌کان 8:23)، دانایی نه‌پینی پیش دنیا بۆ شکۆمه‌ندی ئیمه‌ دیاریکراو بوو (یه‌که‌م کۆرنسۆس 2:7)، و ئەوانه‌ی دانیان وه‌ک ئەستیره‌کان بۆ هه‌تا‌هه‌تایی و هه‌تا‌هه‌تایی ده‌برقینه‌وه‌ (دانیال 12:3).

لادانیکی باب‌ه‌ت: دوو دانایی له‌ یه‌ک به‌شدا هه‌ن — داناییه‌ک له‌ سه‌ره‌وه‌یه، یه‌که‌م پاکه‌، و داناییه‌کی زه‌مینی، هه‌ستی و شه‌یتانی (یاقوب 17:3-15) — دوو کانی، دوو به‌ر — بگه‌رێ بۆی.

ناشکراکردنیکێ نه‌گه‌ری: وشه‌ی «ده‌سته‌ده‌که‌وێت» له‌ په‌ندان 3:13 و وشه‌ی «به‌ده‌سته‌ده‌هینیت» له‌ په‌ندان 8:35 هه‌ردووکیان یه‌ک وشه‌ی عیبریانه‌ن (H6329 PUWQ — کێشانه‌وه‌) — نه‌و پیاوه‌ی رۆژ له‌دوای رۆژ تێگه‌یشتن

SOURCES & CREDITS

.Scripture: Kurdish Sorani Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated

.Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0)

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

.Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain)

.Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1)

.SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) ©